

Martti Piltz

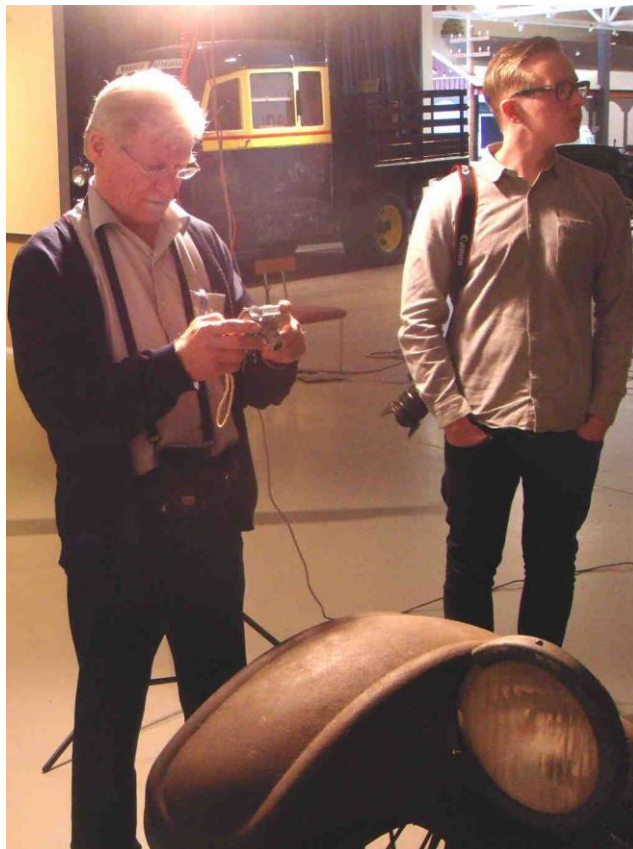
Autotutkimusta

Suomessa on tutkittu esinetutkimuksellisesta näkökulmasta sangen vähän autoja ja yleensäkin moottoriajoneuvoja tai –työkoneita. Tunnetaan vain kaksi tutkimusta, joiden voidaan arvioida edes jollain tasolla täyttävän yleisiä tutkimuksellisia kriteerejä. Tilanne on yllättävän alkeellinen.

Muistiorganisaatioiden työtä vai harrastusta

Suomessa on ammattimaisestikin käytetty autoja pitkälti yli 100 vuotta ja veteraaniajoneuvoharrastus on järjestäytynyt jo puoli vuosisataa sitten. Autot ovat monenlaisten intohimojen kohteita, mutta akateemisesti ne näyttävät hyvin kiinnostamattomilta.

Veteraaniajoneuvoharrastusjärjestöt ovat perustaneet muutamia vuosia sitten ”Konservoivan entisöinnin työryhmän”. Jos joku saa nimestä punaa poskilleen, niin se on ehkä tarkoituksellistakin. Työryhmän tehtävänä on tarjota vaihtoehto ajoneuvoharrastuksen perinteelliselle entisöinnille, mikä hävittää ajoneuvoista kaiken tutkittavuuden. Ajoneuvo- ja tieliikennealan valtakunnallinen erikoismuseo on mukana työryhmässä, missä sen rooli on Opetus- ja kulttuuriministeriön tuella tarjota laajalle ajoneuvojen harrastajakunnalle avauksia ajoneuvojen museologisiin ulottuvuuksiin.



Konservaattoriopiskelija Olli Peri ja F-Ford-harrastaja Veikko Karjalainen selvittelevät vuoden 1927 valmistetun T-Fordin teknisiä ominaisuuksia. Tämä ajoneuvoyksilö saattaa olla jo tehtaalta alun perin varustettu runsailla lisävarusteilla, mikä on hyvin poikkeuksellista. Auto saattaa myös olla aidosti alkuperäisessä kunnossaan. Kuva: Martti Piltz

Hämärää valoa pimeyteen

Metropolian konservointiopiskelija Olli Peri tekee lopputyönään esinetutkimuksen vuosimallin 1927 T-Fordista. Olli Peri on opiskellut Metropolian ohessa myös Berliinissä eräässä alan johtavista oppilaitoksissa. Tämä ammattikorkeakoulu tekee myös poikkeuksellisesti autojen tutkimusta yhteistyössä Deutsche Technishes Museum Berlinin kanssa.

Opinnäytetyön tueksi Konservointityöryhmä kokosi hänelle veteraaniajoneuvoharrastajien piiristä parasta T-Ford-asiantuntemusta, mikä Suomessa on saatavilla. Metropolian konservoinnin lehtori, Heikki Häyhä, ohjaa tutkimuksen sisällöllistä puolta. Tutkimukset ovat alkaneet valokuvaussessiolla ja tutkimus valmistuu kevään mittaan, koska tekijällä on tarkoitus valmistua oppilaitoksestaan keväällä.

Poikkeusyksilö

T-Ford autona on ensimmäinen suurille käyttäjäjoukoille tehty auto. Sen valmistusmäärä ylitti vuonna 1927 15 miljoonaa. Sitä enemmän on valmistettu vain Folkkarin Kuplaa ja Golfia sekä Toyota Corollaa. Suomessa on noin 100 entisöityä T-Fordia, aitoja ja alkuperäisiä on joitakin. Tutkittava T-Ford saattaa olla alkuperäisenä säilynyt.

Mallina se on sikäli mielenkiintoinen, että valmistusnumeron perusteella se on yksi viimeisimmistä Fordin tehtaalla valmistetuista T-Fordeista toukokuussa 1927. Auton ilmeisen tehdasasenteinen varustelu poikkeaa huomattavasti auton perusspesifikaatiosta. Auto on kotoisin alun perin Suomen länsirajalta, mutta seissyt pitkään Kangasalla tallissa.



*Metropolian opiskelija Olli Peri kuvaa tutkimustyötään varten Ford T vm. 1927-autoa Mobiliassa.
Kuva: Martti Piltz.*

Kädet taskuun 5.

”Konservoivan entisöinnin työryhmä” on pyörittänyt seminaarisarjaa ”Kädet taskussa” taskussa pari vuotta. Nimi on johdettu veteraaniajoneuvoharrastajien toimintamallista: ensin tehdään, sitten vasta mietitään. Yhteistyökumppaneina seminaarissa ovat Metropolia ja Mobilian lisäksi muutamat muutkin museot, joiden esinekonservoinnille ruoste ja korroosio ovat keskeisiä. Se kuuluu Mobilian

valtakunnallisen erikoismuseon Opetus- ja kulttuuriministerien tukemaan harrastustoiminnan kehittämiseen.

Olli Perin tutkimuksen tulokset esitellään seuraavassa Kädet taskuun -seminaarissa, joka pidetään Mobiliassa viikonloppuna 27.–28. lokakuuta. Aikaisemman käytännön tapaan seminaari on osallistujille maksuton, minkä seurauksena osanottajamäärä on rajoitettu. Kuitenkin olisi sangen toivottavaa, että seminaarin diskurssiin liittyisi myös tuoretta näkemystä, mikä voisi avata näkökulmia vanhojen ajoneuvojen tutkimiseen ja konservointiin.

Kirjoittaja on konsultti

Martti Piltz
Mobilia
martti.piltz[at]mobilia.fi